

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 17.11.1967, sp. zn. 6 Cz 67/67, ECLI:CZ:NS:1967:6.CZ.67.1967.1

Číslo: 23/1968

Právní věta:

K otázce vplyvu skončenia pracovného pomeru na povinnosť vrátiť náborový príspevok.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 17.11.1967

Spisová značka: 6 Cz 67/67

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náborový příspěvek, Pracovní poměr

Předpisy: 57/1959 Ú.l. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca sa domáhal žalobou podanou na Okresnom súde v Žiline proti žalovanému zaplataenia čiastky 1368,- Kčs z titulu náborového príspevku (vo výške 500,- Kčs), príspevku na zapracovanie (vo výške 300,- Kčs) a náhrady škody vzniklej stratou nástrojov, ochranných pomôcok a iných predmetov, ktoré mu boli zverené (vo výške 568,- Kčs).

Okresný súd v Žiline vyhovel žalobe čiastočne tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalujúcemu podniku čiastku 415,20 Kčs s prisl. v dvoch mesačných splátkach, a to z titulu náhrady škody vzniklej stratou zverených predmetov. Nárok na vrátenie náborového príspevku na zapracovanie nezhládal po práve, a to s odôvodnením, že žalovaný svoj záväzok pracovať u žalujúceho podniku po dobu 1 roku splnil tým, že v žalujúcom podniku pracoval v dobe od 7. 2. 1964 do 25. 2. 1965.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal stanovisko, že pracovný pomer účastníkov uzavretý na dobu 1 roku bol v dôsledku neospravedlnenej absencie žalovaného predĺžený do 25. 2. 1965, čím žalovaný splnil svoj záväzok. Pretože však žalovaný preukázateľne zameškal jednu pracovnú smenu bol povinný vrátiť žalujúcemu podniku v zmysle ustanovenia § 5 ods. 4 vyhl. č. 57/1959 Ú. v. jednu tretinu poskytnutého mu príspevku na zapracovanie, tj. čiastku 100 Kčs. Súčasne však v rovnakej výške znížil náhradu za stratené zverené predmety, ktorá bola podľa jeho názoru okresným súdom stanovená príliš vysoko.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že týmito rozsudkami bol porušený zákon a tieto rozhodnutia zrušil.

Z odôvodnenia:

Náborový príspevok, ktorý sa podľa § 4 vyhl. č. 57/1959 Ú. v. (porov. i prílohu 2 k cit. vyhl.) vypláca pri nástupe do zamestnania, sa považuje za zálohu po dobu uvedenú v § 9 ods. 1 cit. vyhl., tj. pri pracovnom pomere uzavretom na dobu časovo obmedzenú až do jej skončenia a pri pracovnom pomere uzavretom bez časového obmedzenia po dobu 3 rokov [porov. i prílohu 1 k cit. vyhl., písm. c) bod 1]. Tieto doby trvania pracovného pomeru sa v prípade neospravedlnenej absencie predlžujú o neospravedlnene zameškané smeny. Po uplynutí doby uvedenej v § 9 ods. 1 cit. vyhl. stráca náborový príspevok charakter zálohy, čiastky takto vyplatené pracovník už nie je povinný vrátiť a nemôže na ňom byť vrátenie týchto čiastok úspešne vymáhané. Charakter zálohy podrží, pravda, náborový príspevok po celú dobu v § 9 ods. 1 cit. vyhl. uvedenú, ako plynie jednak zo slovného znenia cit. ustanovení a jednak z jeho zmyslu a účelu, ktorým je zaistiť plnenie pracovného záväzku a postihnúť sankčným opatrením (§ 9 ods. 2 a 3 cit. vyhl.) jeho nesplnenie.

Vplyv skončenia pracovného pomeru pred uplynutím lehôt uvedených v § 9 ods. 1 cit. vyhl. na povinnosť vrátiť náborový príspevok (príp. príspevok na zapracovanie) sa prejaví tými dôsledkami, že v prípade, že dôjde k zrušeniu pracovného pomeru bez viny pracovníka pred termínmi uvedenými v odseku 9, je pracovník povinný vrátiť náborový príspevok, a to v v čiastke zodpovedajúcej dobe, za ktorú nebola pracovná zmluva splnená (porov. § 9 ods. 2 cit. vyhl.). Naproti tomu ak zavdal pracovník príčinu k okamžitému prepusteniu, je povinný vrátiť organizácii všetky poskytnuté príspevky s výnimkou rodinnej podpory, bez ujmy zodpovednosti, vyplývajúcej zo všeobecných predpisov (§ 9 ods. 3 cit. vyhl.); je teda povinný vrátiť i poskytnutý náborový príspevok na zapracovanie. I ustanovenie nakoniec citované predpokladá, že k rozviazaniu pracovného pomeru došlo pred uplynutím lehôt uvedených v § 9 ods. 1, čo plynie z hore vyloženého účelu a zmyslu ustanovení § 9 ods. 2 a 3 – pričom ustanovenie § 9 ods. 3 je nutné vykladať v súvislosti s § 9 ods. 1 – čo je zrejmé i z obsahu prílohy 1 k cit. vyhl. písm. c), bod 2.

Ak teda organizácia v priebehu sporu tvrdí, že na strane pracovníka bol daný dôvod k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru, potom je povinnosťou súdu, vyplývajúcou najmä z ustanovenia § 9 ods. 3 cit. vyhl., vykonať v tom smere dokazovanie a len na základe takto zisteného skutkového stavu vo veci rozhodnúť.

Tak tomu bolo i v súdenom prípade, kedy žalujúca organizácia tvrdila, že žalovaný sústavne zameškával smeny a dňom 28. 1. 1965 prestal vôbec pracovať. S týmto tvrdením žalujúcej organizácie je nakoniec v súlade i výpoveď samotného žalovaného, ktorý pri konaní 13. 4. 1966 uviedol, že mal zameškané nejaké smeny a že prácu sám opustil, keď mu bola pridelená práca menej honorovaná; pri tomto konaní tiež uznal záväzok a prejavil ochotu dlh splácať v mesačných splátkach vo výške 200 Kčs.

Pokiaľ teda okresný súd žalobu na zaplatenie náborového príspevku a príspevku na zapracovanie zamietol a krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil s tou zmenou, že žalovaného zaviazal na vrátenie príspevku na zapracovanie vo výške 100 Kčs, porušili oba sudy zákon v ustanoveniach § 6, 120, 132 o. s. p. v spojení s ustanovením § 9 ods. 3 vyhl. č. 57/1959 Ú. v.